دانش نفت
پالایش و پتروشیمی
daneshenaft.ir

یادداشت

پتانسیل صرفه جویی پالایشگاه ها با تعیین معیار مصرف انرژی

محمدرضا خطاطبی، مدیرکل برنامه ریزی انرژی وزارت نفت

به محض آماده شدن معیار مصرف در حوزه پالایشگاه های نفت و گاز، مشخص می شود که پالایشگاه ها چقدر پتانسیل صرفه جویی دارند.

در این صورت قطعا پالایشگاه های خصوصی پس از آشنا شدن با این پتانسیل های کاهش مصرف، به سمت کاهش هزینه ها و افزایش سود خواهند رفت، ولی در خصوص پالایشگاه های دولتی نیاز است تا زمان خصوصی شدن، الزاماتی تعریف شود که می تواند در قالب بخش نامه های وزارتی باشد. براساس طرح اصلاح الگوی مصرف برنامه ریزی شده تا با بررسی سیاست های غیر قیمتی، بر کاهش مصرف انرژی اعمال نفوذ شود تا مدیریت مصرف با شرایط هرچه بهتر اجرایی شود. تدوین معیار مصرف انرژی یک ابزار غیر قیمتی است. به شرایطی مانند تحویل ندادن خوراک بیش از معیارها به صنایع پرمصرف و اعمال جرایم اشاره می کنم. به این ترتیب صنایع مجبور می شوند به سمت کاهش مصرف روند و طی یک دوره زمانی اثرگذار خواهد بود و به مرور میزان مصرف به ازای واحد تولید کم می شود. باید پرسید که که ضمانت اجرایی معیارهای مصرف تدوین شده از سوی کمیته مصرف چیست؟ در پاسخ بایستی گفت؛ یکی از ضمانت های اجرایی سیستم تأیید میزان سوخت و خوراک است که میزان آن باید با معیارها تطابق داشته باشد. دیگر ضمانت نیز باید در قالب قوانین و مقررات باشد. برای نمونه وقتی طرح اصلاح الگوی مصرف در مجلس شورای اسلامی به قانون تبدیل شد، در برخی مواد آن مشخص شده که اجرای استانداردها را ملزم کند، زیرا در حال حاضر قوانین مبنی بر اصلاح الگوی مصرف وجود دارد ولی توجه کافی به رعایت آن ها نشده است. به صدور بخش نامه ۱۵ ماه ای وزیر سابق نفت در آغاز سال گذشته بنام سال اصلاح الگوی مصرف اشاره می کنم. در آن بخش نامه تاکید شده بود که باید در تمام تاسیسات سیستم اندازه گیری انرژی نصب شود. براساس گزارش های شش ماهه دریافت شده، برخی از واحدها مانند شرکت ملی گاز پیگیری مناسبی انجام داده بودند. درباره چگونگی فرهنگ سازی موثر در زمینه اصلاح الگوی مصرف بایستی توضیح داد، با توجه به این که قیمت حامل های انرژی در کشور بسیار پایین است، اصلاح قیمت ها می تواند حرکت اولیه و محرک مالی و اقتصادی برای صرفه جویی مدیریت مصرف باشد، ولی خواه از لحاظ مالی و خواه از لحاظ مسائل دیگر مانند منافع ملی و امثال آن همچون توجه به عدالت بین نسلی، فقط می تواند انگیزه ای باشد برای کاهش مصرف، در واقع فرهنگ سازی در دو بخش ایجاد انگیزه و ارائه روش های کاهش مصرف می تواند موفق باشد، در حالی که تاکنون فرهنگ سازی در بخش روش های کاهش مصرف چندان انجام نشده است. نتیجه مطالعات و پروژه های تحقیقاتی انجام شده طی یک سال گذشته نشان می دهد که فرهنگ سازی تا حدی می تواند موجب کاهش مصرف انرژی شود، ولی اگر فناوری به کمک مصرف کننده های خانگی یا کارخانه ها نیاید، تفاوت زیادی در کاهش مصرف اتفاق نخواهد افتاد. تکنولوژی ها یا فناوری مناسب می تواند در مراحل بعدی منجر به فناوری های پیشرفته تر شود؛ یعنی به دنبال فرهنگ سازی برای استفاده از تکنولوژی های کم انرژی بر یا انرژی کارآمد، باید فناوری ها آماده ورود به بازار باشد تا در اختیار مصرف کننده قرار گیرد. لازم است این تکنولوژی های انرژی کارآمد وارد بازار شوند، یا در مدت کوتاهی فناوری آن ها بومی شود تا به محض نیاز مردم به تکنولوژی های نوین، فناوری نفوذ کند و در اختیار مصرف کننده قرار گیرد. ارائه روش های ساده برای بهینه سازی مصرف انرژی کافی نیست، برای مثال باید آگاهی در خصوص فناوری پنجره های دوجداره، عایق های حرارتی و فناوری های مرتبط با تکنولوژی